

Betænkning afgivet af Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget den 00. april 2019

1. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om at indføre afgift på kød fra drøvtyggere

[af Rasmus Nordqvist (ALT) m.fl.]

1. Indstillinger

[Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af ALT) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Et *mindretal* i udvalget (ALT) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.]

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Alternativet

Alternativets medlemmer af udvalget udtaler:

Det vil kræve hurtige og vidtrækkende omstillinger inden for forbrug og produktion, hvis den globale opvarmning skal begrænses til 1,5 grader. Der er brug for radikal handling nu. Vi skal omstille energisystemet, transportsektoren, industrien osv., men den mad, vi spiser, bestemmer også, hvilken fremtid vi og de kommende generationer går i møde. Klimabelastende fødevarer – som kød fra drøvtyggere – er i dag reelt for billige i forhold til den klimabelastning og dermed samfundsskade, de forårsager. Derfor vil Alternativet med dette beslutningsforslag indføre klimabidrag på rødt kød.

Mens vi arbejder for en global implementering af princippet om, at forureneren betaler, skal vi i Danmark i løbet af de kommende år indføre et generelt omstillingsbidrag på fødevarer med høj klimapåvirkning. Kort sagt vil vi indregne den pris, som vores natur, miljø og klima betaler, i de produkter, som forbrugerne køber.

Danmark er det land i verden, som producerer mest kød pr. indbygger, 360 kg. årligt (ifølge FAOSTAT). Den store danske kødproduktion afsættes primært til eksport, men også i Danmark har vi et højt kødforbrug, hvor vi ifølge FN's fødevarerorganisation, FAO, årligt spiser 95 kg. kød pr. indbygger. Vi er blandt de absolut største - hvis ikke den største - kødforbrugere i verden målt pr. indbygger (DTU Fødevareinstituttet 2016).

Hensigten med beslutningsforslaget er at prissætte klimabelastningen på kød fra drøvtyggere i forbrugerleddet, så der i højere grad er sammenhæng mellem pris og CO₂-udledning, således at eksternaliteterne ved produktionen indregnes i prisen på produktet. Dermed undgår vi – som tilfældet er i dag – at sende regningen for konsekvenserne af klimaforandringerne videre til andre mennesker og kommende generationer.

Hvis vi skal stoppe klimakrisen, skal vi have gang i en global revolution af landbruget. Det kræver, at vi spiser langt færre animalske produkter, end vi gør i dag. Det kræver en incitamentsstruktur, hvor vi prissætter varerne efter de samfundsmæssige omkostninger ved produktionen af dem.

Den prissætning har vi ikke dag. Dette beslutningsforslag vil således udbedre en markedsfejl ved at inddrage de negative virkninger ved produktionen af fødevarer på natur, miljø og klima. Når de reelle samfundsmæssige omkostninger i form af natur, miljø og klima ikke prissættes, bliver det svært at sætte den nødvendige fart mod et mere bæredygtigt forbrug og produktion og dermed den grønne omstilling.

For Alternativet er det afgørende, at vi både individuelt og i fællesskab tager ansvar for at stoppe klimakrisen. Alle niveauer skal omstilles, hvis vi skal komme i mål. Ifølge et nyt forskningsstudie skal borgere i de rige og mest klimabe-

lastende lande – som Danmark målt pr. indbygger – reducere kødindtaget med 90 pct. senest i 2050, hvis vi skal nå Parisaftalens klimamål.

Et klimabidrag på rødt kød i forbrugsleddet er første skridt til en lang række klimavenlige omstillingsbidrag- og rabatter. På kort sigt vil vi derfor starte med at afgiftspålægge den uden sammenligning mest klimaskadelige fødevarer – kød fra drøvtyggere. Visionen er, at mad på sigt har en pris, der svarer til produktets konsekvens for bl.a. klimaet: Noget vil blive dyrere, mens andet vil blive billigere.

En beskeden kostomlægning mod især mindre forbrug af oksekød vil gøre en meget stor forskel, for kvæget står alene for ca. 10 pct. af menneskers samlede drivhusgasudledninger. Hvis vi skal stoppe klimakrisen, skal vi have en mere klimavenlig kost. Derfor skal vi som politikere sikre rammerne for, at vi ændrer kostvaner.

Ifølge Concito er klimabelastningen fra gennemsnitsdanskerens kost større end den samlede belastning fra personens forbrug af el, varme, benzin og diesel. Gennemsnitsdanskere udleder omkring 17 t drivhusgasser om året, hvor godt 3 t stammer fra fødevarerforbruget. Heraf stammer op mod 75 pct. fra forbruget af kød og mejerivarer. Det største enkeltbidrag er oksekødet, der står for op til 1,5 t CO₂-ækvivalenter om året.

Dette niveau for et klimabidrag på rødt kød kan dog kun anses som et første skridt, da vi formentlig som danskere skal nå en maksimal udledning på 2-3 t drivhusgasser allerede i 2030, hvis vi skal nå Parisaftalens klimamål.

FN's fødevarerorganisation FAO forudser, at kødforbruget vil stige med 54 pct. frem mod 2050, mens mælkefor-

bruget vil stige med 73 pct. Konsekvenserne for klimaet er uoverskuelige, og derfor skal vi også bruge økonomiske incitamentter for at sikre et mere bæredygtigt fødevarerforbrug. Dem har vi ikke i dag, og derfor bliver det for dyrt at leve klimavenligt.

Fordelen ved at indføre klimabidraget i forbrugsleddet er, at det rammer både dansk og udenlandsk produceret kød. Afgiften kan pålægges i Danmark, uden at der sker en konkurrenceforvridning, mens en afgift på produktionen ikke vil ramme importeret kød.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 7. december 2019 og var til 1. behandling den 8. februar 2019. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 2 bilag på beslutningsforslaget.

Mikkel Dencker (DF) Dorthe Ullemose (DF) Ib Poulsen (DF) Pia Adelsteen (DF) Jan Rytkjær Callesen (DF)

Claus Kvist Hansen (DF) Thomas Danielsen (V) fmd. Anni Matthiesen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V)

Torsten Schack Pedersen (V) Marcus Knuth (V) Carl Holst (V) Carsten Bach (LA) Villum Christensen (LA)

Orla Østerby (KF) Bjarne Laustsen (S) Lennart Damsbo-Andersen (S) Jens Joel (S) Kirsten Brosbøl (S)

Lea Wermelin (S) nfmd. Karin Gaardsted (S) Søren Egge Rasmussen (EL) Øjvind Vilsholm (EL) Rasmus Nordqvist (ALT)

Christian Poll (ALT) Rasmus Helveg Petersen (RV) Ida Auken (RV) Pia Olsen Dyhr (SF) Trine Torp (SF)

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Nunatta Qitornai (NQ)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		